

A mezőgazdasági őstermelő adózása

Az őstermelő nyilvántartásba vétele

Mezőgazdasági őstermelőnek olyan magánszemély jelentkezhet be, aki a **16. életévét betöltötte**, a mezőgazdasági őstermelői **nyilvántartásban szerepel** és **saját gazdaságában** őstermelői tevékenységet folytat.

A mezőgazdasági őstermelő az őstermelői tevékenységét **önállóan vagy őstermelők családi gazdaságának tagjaként** végezheti.

Az őstermelői tevékenységgel előállított termék értékesítése során az őstermelő nevében, annak képviselőjeként **közeli hozzátartozója** vagy alkalmazottja is eljárhat.

Mezőgazdasági őstermelőként őstermelői tevékenység a nyilvántartásba vételt követően végezhető. Az őstermelőt kérelemre a NAK veszi nyilvántartásba, az őstermelői státusz, a NEBIH honlapján lekérdezhető az alábbi felületen:

[https://portal.nebih.gov.hu/ostermelo%20kereso.](https://portal.nebih.gov.hu/ostermelo%20kereso)

A nyilvántartásban szereplő őstermelői tevékenységeket a magánszemély egyéni vállalkozóként nem végezheti.

Őstermelők családi gazdasága (ÖCSG)

A tagok vagyontól elkülönült vagyonnal nem rendelkező, **legalább két, egymással hozzátartozói láncolatban álló mezőgazdasági őstermelő tag által** létrehozott termelési közösség.

A családi mezőgazdasági társaság

A családi mezőgazdasági társaságként nyilvántartásba vett **gazdasági társaság**, szövetkezet vagy erdőbirtokossági társulat az Szja tv. alkalmazásában **társas vállalkozásnak** számít.

Őstermelői tevékenységnek minősül a mező- és erdőgazdasági tevékenység, továbbá a kiegészítő tevékenység.

Mező- és erdőgazdasági tevékenység:

- növénytermesztés, kertészet, állattartás, állattenyésztés, halgazdálkodás, szaporítóanyag-termesztés, vadgazdálkodás, erdőgazdálkodás
- kiegészítő tevékenységgel vegyes gazdálkodás, ha a kiegészítő tevékenységből származó bevétel nem haladja meg a más mező- és erdőgazdasági tevékenységből származó bevételt

- az e tevékenységből származó termékfeldolgozás, ha az a saját gazdaságban előállított alapanyag felhasználásával történik, és nem haladja meg a kistermelői rendeletben meghatározott mennyiséget.

Kiegészítő őstermelői tevékenység:

- falusi és agroturizmus, kézművesipari tevékenység, fűrészáru-feldolgozás, takarmány-előállítás, élelmiszer előállítása mezőgazdaság termékből kivéve, ha az a saját gazdaságban előállított alapanyag felhasználásával történik és nem haladja meg a kistermelői rendeletben meghatározott mennyiséget (mert az ilyen tevékenység az előbbiek szerint mező-, erdőgazdasági tevékenységnek számít),
- dohányfeldolgozás, bioüzemanyag-előállítás,
- a mező- és erdőgazdasági tevékenység során keletkezett melléktermékek, növényi és állati eredetű hulladék hasznosítása, nem élelmiszercélú feldolgozása, valamint az ezekből a termékekből keletkezett termékek közvetlen termelői értékesítése,
- mező- és erdőgazdasági szolgáltatás.

Kiegészítő tevékenység adózása

A mezőgazdasági őstermelő **kiegészítő őstermelői tevékenységből** származó éves bevétele **nem haladhatja meg** az őstermelői tevékenységből származó **éves bevételének negyedét.**

Amennyiben mégis meghaladja, akkor nem őstermelőként adózik utána, hanem az összevont adóalap részeként **önálló tevékenységből** származó jövedelemre vonatkozó adózási szabályokat kell alkalmazni.

Üzemi célú tárgyi eszközök értékesítése

A kizárólag üzemi célt szolgáló tárgyi eszközök (üzemi célú ingatlanok, gépek, járművek, berendezések) eladásából származó bevételt **nem a kiegészítő őstermelői tevékenység bevételei közt kell figyelembe venni,** hanem ezt a jövedelmet az értékesített vagyontárgy jellegétől függően a magánszemélyekre vonatkozó szabályok szerint az **ingó** vagyontárgy átruházásából származó jövedelemre, **vagy az ingatlan átruházásából származó jövedelemre vonatkozó szabályok szerint kell megállapítani.** Csak olyan igazolt költséggel csökkentheti ezt a bevételét, amelyet előzőleg nem számolt el költségként, értékcsökkenésként.

2023. július 15-től új, kedvező változás, hogy az őstermelésben használt ingó vagyontárgy értékesítésekor a bevétel az igazolt költségeken túl csökkenthető a tárgyévben, illetve a tárgyévet követő évben az adóbevallás benyújtásáig, de legfeljebb a bevallás benyújtási

határidejéig újonnan beszerezett kizárólag üzemi célt szolgáló tárgyi eszköz értékcsökkenésként még el nem számolt beruházási költségével.

Ennek szabályosságához megfelelő tárgyi eszköz nyilvántartás szükséges.

Nem kizárólag üzemi célú tárgyi eszközök

A **termőföld** értékesítést a magánszemély ingatlanértékesítésre vonatkozó szabályai alapján kell meghatározni. A **személygépkocsi** értékesítésének adózása a magánszemély ingó vagyontárgy átruházásából származó jövedelem szerint történik.

Támogatások

Nem kell bevételként figyelembe venni a mezőgazdasági őstermelő által e tevékenységével összefüggésben kapott – jogszabály vagy nemzetközi szerződés rendelkezése alapján folyósított – támogatás összegét.

Bevételek

A mezőgazdasági őstermelőnek az őstermelői tevékenységből származó bevételéből nem kell jövedelmet megállapítania, ha az e tevékenységből származó bevétele az adóévben nem haladja meg az éves minimálbér felét, azaz 1 600 800 forintot.

Ha a bevétel ezt meghaladja, a mezőgazdasági őstermelő a teljes bevételt figyelembe véve köteles a jövedelmét meghatározni.

A mezőgazdasági őstermelőnek alapnyilvántartása

Alapnyilvántartás lehet a naplófőkönyv, a pénztárkönyv, a bevételi és költségnyilvántartás, valamint a bevételi nyilvántartás, továbbá az értékesítési betétlap.

A mezőgazdasági őstermelő **negyedévenként**, a negyedév utolsó napjára összesíti minden olyan, a negyedévben megszerzett, őstermelői tevékenységből származó bevételét, amely nem kifizetőtől származik, vagy amelynek kifizetésekor, juttatásakor nyilatkozott a kifizetőnek, hogy a bevételt maga jegyzi be az értékesítési betétlapra.

A mezőgazdasági őstermelő az alábbi módszerek közül választhat a jövedelme megállapításához.

1. átalányadózás
2. tételes költségelszámolás
3. 10 százalékos költséghányad alkalmazása

Az őstermelőnek negyedévente kell megállapítania az adóelőleg-alapját.

Átalányadózás

A mezőgazdasági őstermelő az átalányadózással akkor élhet, ha a bevétele az adóévben az éves minimálbér tízszeresét, azaz **32 016 000** forintot nem haladja meg.

Az átalányadózó őstermelő a jövedelmet a bevételből a **90 százalék költséghányad** levonásával állapítja meg.

Ha az átalányadózó őstermelő adóévi bevétele nem haladja meg az **éves minimálbér ötszörösét**, akkor az abból megállapított jövedelme adómentes.

Az őstermelő az éves szja bevallásában nyilatkozhat arról, hogy a következő évre nem választ átalányadózást.

Az őstermelők családi gazdasága (**ÖCSG**) tagjai az átalányadózást abban az esetben alkalmazhatják, ha a családi gazdaság bevétele az adóévben nem haladja meg a tagok **adóév utolsó napja szerinti létszáma** és az **éves minimálbér tízszerese** szorzatának összegét, de legfeljebb az éves minimálbér negyvenszeresét, mely **2024-ben 128 064 000 Ft**.

Méhészeti tevékenység adómentessége

Az átalányadózó, méhészeti tevékenységet folytató őstermelő méhészeti termékekből származó jövedelme minden esetben adómentes. A nem méhészeti termékből származó jövedelem pedig csak az éves minimálbér feléig lehet adómentes.

Tételes költségelszámolás

Választásakor az őstermelői bevételből levonhatók a bevételt csökkentő kedvezmények, valamint a tevékenységgel összefüggésben felmerült, igazolt, elszámolható költségek.

Részletesebben :

NAV információs füzet: 06 számú mezőgazdasági őstermelő adózása

Veszteségelszámolás

Ha a bevételek összegét a költségek összege meghaladja, akkor a veszteség összege elszámolható a következő öt év vagy az előző két év jövedelmével szemben.

Mezőgazdasági őstermelő biztosítása

A társadalombiztosítás ellátásaira jogosultakról, valamint ezen ellátások fedezetéről szóló 2019. évi CXXII. (Tbj.) törvény 6. § (1) bekezdés h) pontja értelmében **kiegészítő tevékenységet folytatónak nem minősül a mezőgazdasági őstermelő biztosított, kivéve, ha**

- kiskorú vagy
- egyéb jogcímen – ide nem értve a Tbj. 6. § (1) bekezdés f) pontjában vagy (2) bekezdésében meghatározott munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyokat – biztosított.

Ha az őstermelő egyéni vagy társas vállalkozói jogviszonyt létesít, akkor őstermelőként nem lehet biztosított.

Őstermelő fizetési kötelezettsége nappali tagozat mellett is!

Az őstermelői jogviszonyban fennálló biztosítási és járulékfizetési kötelezettség a **nappali tagozaton folytatott tanulmányok mellett is fennáll.**

A biztosított mezőgazdasági őstermelő **járulékfizetési kötelezettségének alapját az előző évi őstermelői bevétele határozza meg.**

Amennyiben még előző évben nem minősült őstermelőnek, akkor **kezdő mezőgazdasági őstermelőnek** tekintendő.

A kezdőnek tekintendő mezőgazdasági őstermelő havi járulékalapja a **minimálbér 92 százaléka**. Ha nem kezdőről van szó, akkor a havi járulékalap fő szabály szerint szintén a minimálbér 92 százaléka.

Személyi jövedelemadó mentességének határa alatti éves bevétel esetén a járulékfizetés számítása.

Ettől eltérően, ha az előző évi (támogatások nélküli) bevétel nem haladja meg a tárgyévet megelőző adóév éves minimálbérének az ötszörösét, a havi járulékalap az **éves bevétel 15 százalékának az egytizenketted része.**

Így jogosult egészségügyi szolgáltatásra.

Nyugellátás szempontjából a mezőgazdasági őstermelő vonatkozásában is **alkalmazni kell az arányos szolgálati idő számításának a szabályait**, tehát még a minimálbér 92 százaléka után járulékot fizető őstermelő sem szerez teljes szolgálati időt.

Ha az őstermelő előző évi bevételének 15 százaléka képezi az éves járulékalapot a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló törvény végrehajtását segítő 68/1997. kormányrendelet 14. § (5) bekezdésének b) pontja értelmében az éves bevétel 6 százalékát kell keresetként figyelembe venni a nyugdíj alapjául szolgáló jövedelem meghatározása során.

Szociális hozzájárulási adó

Amennyiben olyan **átalányadózó őstermelőről** van szó, akinek a bevétele nem éri el **az éves minimálbér ötszörösét (ez 12 millió forintot jelent 2022-ben)** szintén mentes a szociális hozzájárulási adó alól, de ha az őt terhelőnél magasabb járulékalapot választ, akkor szociális hozzájárulási adó alapja megegyezik a járulékalappal.

Az éves minimálbér ötszörösét meghaladó biztosított átalányadózó mezőgazdasági őstermelő éves adóalapja a minimálbér vagy a magasabb járulékalap.

A nem átalányadózó őstermelőnél, ha az az éves bevétel meghaladja az éves minimálbér felét, akkor a szociális hozzájárulási adóalapja egyenlő lesz a tárgyévi összevont adóalapba tartozó, őstermelői tevékenységből származó jövedelemmel, de havonta legalább a minimálbér vagy, a magasabb összegű társadalombiztosítási ellátások megszerzése érdekében vállalt összeg adóévre megállapított összegével.

Az őstermelő mentesül a járulékfizetés alól az alábbi esetekben:

- a) táppénzben, baleseti táppénzben, csecsemőgondozási díjban, örökbefogadói díjban, gyermekgondozási díjban részesül;
- b) gyermekgondozást segítő ellátásban, gyermeknevelési támogatásban, gyermekek otthongondozási díjában, ápolási díjban részesül, kivéve, ha a gyermekgondozást segítő ellátás, gyermekek otthongondozási díja, ápolási díj folyósítása alatt a mezőgazdasági őstermelő e tevékenységét személyesen folytatja;
- c) csecsemőgondozási díjban, örökbefogadói díjban, gyermekgondozási díjban és gyermekgondozást segítő ellátásban egyidejűleg részesül;
- d) önkéntes tartalékos katonaként katonai szolgálatot teljesít;
- e) fogvatartott.

Azokra az időszakokra, amikor nem kell járulékot fizetni, a szociális hozzájárulási adó összege is csökken.

Az őstermelő a magasabb járulékalap választásáról a negyedévre vonatkozó járulékbevallásában nyilatkozhat az adóhatóságnak.

A magasabb járulékalap választása ugyanakkor magasabb szociális hozzájárulási adó-fizetési kötelezettséggel is jár.